

Winnende boeken van de BookSpot Literatuurprijs 2019: motivatie van de jury

Inleiding

Laat ik vooropstellen: de jury heeft bergen verzet. Dat doet ze ieder jaar, maar ditmaal meer dan bij eerdere edities: er moesten nu twee Bookspot-prijzen vergeven worden: een voor fictie en een voor non-fictie. Daartoe is de jury uitgebreid, met meer juryleden. De gedachte was daarbij dat de een meer thuis zou zijn in fictie en de ander meer in non-fictie.

Echte literatuurminnaars lezen wat ze lokt, of dat nu fictie of non-fictie is. Zo kwam het dat de literatuur, of dat nu neerkwam op zoiets als literaire compositie, literaire inzet of literair geschreven, de rode draad vormde bij het bespreken van de vele inzendingen.

Literatuur is zoals we weten ook conflictstof, extreem, onverzettelijk, iets waarbij de lat almaar hoger moet – als een kind op een schommel dat de sterren wil bereiken, nog eens, hoger. De longlist was al geweldig, de shortlist fantastisch, maar het winnende boek, aldus de jury, moest de lezer niet alleen versted doen staan, maar hem ook versted doen *blijven* staan.

Dat is de schrijver van het winnende boek in de categorie fictie op voortreffelijke wijze gelukt door de greep op zijn onderwerp en de afstand die hij daarmee schiep ten opzichte van zijn gemangelde, diep-tragische held. Je staat erbij en kunt niet ingrijpen bij deze wandelende sociale ramp – dat intense gevoel bevangt de lezer. Maar de lezer is gewonnen voor hem, krimpt ineen als hij weer zijn neus stoot, sociale rampen aanricht, in die lange, moeilijke leerschool die leven heet.

Dames en heren, de jury bekroont Wessel te Gussinklo's roman *De hoogstapelaar* met de Bookspot Literatuurprijs 2019 voor fictie.

In de categorie non-fictie koos de jury onomwonden voor het literair geschreven boek waarin de lat het hoogst gelegd is. De auteur spreidt een magistrale beheersing van zijn onderwerp tentoon, een woelige periode in de eigenlijk nog tamelijk recente geschiedenis. Zo'n tijd waarin de kunst en de politiek even samen konden optrekken, bij het boetseren van een nieuwe tijd. De utopie overvleugelde de werkelijkheid in het denken van deze voorlopers van de nieuwe tijd – en de werkelijkheid sloeg hard terug.

Dames en heren, de jury bekroont Sjeng Scheijens *De avantgardisten* met De Bookspot Literatuurprijs 2019 voor non-fictie.